

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2642/2016
09.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Катарине Манојловић-Андрић, Бранислава Босиљковића, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, ЛЛ, ЉЉ, ММ, НН, ЊЊ, ОО, ПП, РР, СС, ТТ, ЋЋ, УУ, ФФ и ХХ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Хајрудин Балтић, адвокат из ..., против туженог ПД „ЦЦ“ ... - ..., чији је правни следбеник Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4148/15 од 07.07.2016. године, у седници већа одржаној дана 09.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4148/15 од 07.07.2016. године, у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14).

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4148/15 од 07.07.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријеполу, Судска јединица у Новој Вароши П1 90/12 од 12.05.2015. године, ставом првом изреке, под 1-25, одбијени су као неосновани тужбени захтеви тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, ЛЛ, ЉЉ, ММ, НН, ЊЊ, ОО, ПП, СС, ТТ, ЋЋ, УУ, ХХ и ФФ, којим су тражили да се обавезе тужени да им на име накнаде мање исплаћене зараде, исплати појединачне месечне износе ближе одређене наведеним тачкама става 1. изреке, са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од 16-ог у месецу за претходни месец, до исплате. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужба тужиоца РР против туженог на име накнаде мање исплаћене зараде повучена. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да туженом солидарно на име трошкова парничног поступка исплате износ од 48.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4148/15 од 07.07.2016. године, ставом првим изреке настављен је поступак прекинут решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2677/15 од 04.11.2015. године. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, ЛЛ, ЉЉ, ММ, НН, ЊЊ, ОО, ПП, РР, СС, ТТ, ЋЋ, УУ, ФФ и ХХ и потврђена пресуда Основног суда у Пријепољу, Судска јединица у Новој Вароши П1 90/12 од 12.05.2015. године у ставу првом и трећем изреке.

Против другостепене пресуде тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права, сматрајући је изузетно дозвољеном у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), а према ставу 2. истог члана, о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Према одредби члана 23. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 55/14) поступак који је започет по Закону о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11), а није окончан пре ступања на снагу овог закона, спровешће се по одредбама овог закона.

Ревизијски суд је мишљења да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужилаца применом члана 404. став 1. ЗПП имајући у виду различиту праксу апелационих судова у истој правној ситуацији, што указује на потребу одлучивања о ревизији, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући пресуду Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4148/15 од 07.07.2016. године, а у границама одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужилаца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Наводе у ревизији којима се указује да је изрека другостепене пресуде контрадикторна, односно да је пред другостепеним судом учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд није

ценио, јер се ревизија из ових разлога не може изјавити у смислу члана 407. став 1. тачке 1-3. ЗПП.

Неосновано ревиденти указују да се у побијаној пресуди не одговара на жалбене наводе, с`обзиром да је нижестепени суд, сагласно члану 396. Закона о парничном поступку у образложењу пресуде оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, због чега није учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 396. Закона о парничном поступку, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоци су запослени код туженог на основу уговора о раду од 18.01.2007. године, у којима је, поред осталог, одређен степен стручне спреме који има запослени, послове које обавља, коефицијент послова, стартна (претходна вредност коефицијента) и нова вредност коефицијента. Тужиоци су рад обављали у радном времену које подразумева 12 сати ефективног рада у току дана, 24 часа одмора, 12 часова у ноћном термину, а затим одмор у трајању од 48 часова. Колективним уговором туженог од 24.12.2007. године, чланом 36. је уговорено да се основна зарада запосленог утврђује на основу вредности радног часа, коефицијента послова радног места и месечног фонда остварених часова рада, а чланом 38. да се коефицијент послова радног места утврђује на основу сложености послова радног места, одговорности у раду и услова рада, док се елементи за утврђивање коефицијента послова радних места дефинишу методологијом коју доноси послодавац. Наведени колективни уговор је био у примени до ступања на снагу колективног уговора туженог број ... од 05.02.2010. године. Структуралном анализом коефицијента за свако радно место код туженог, а који је донео тужени под бројем .../... од 16.01.2007. године извршено је вредновање свих послова и радних задатака по основу сложености, одговорности услова рада за сва радна места. За радна места за који је предвиђен рад у смени или рад у турнусу структурална анализа је обухватала и сменски рад. Коефицијенти и структуралне анализе постали су саставни део уговора о раду за свако радно место и као такви понуђени сваком лицу приликом потписивања уговора о раду, а њихова примена је почела са даном примене нове систематизације код туженог, односно од 01.01.2007. године. На основу наведене структуралне анализе коефицијената, тужени је закључио појединачне уговоре о раду са свим тужиоцима дана 18.01.2007. године, а који коефицијенти се примењују од 01.01.2007. године. У структури коефицијента сменски рад је вреднован са 26%, а економско-финансијским вештачењем је утврђена висина утужених потраживања наведених тужилаца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно утврдили да је тужиоцима рад у сменама вреднован при утврђивању основне зараде, јер им је кроз коефицијент радног места вреднован и сменски рад, због чега не могу да остваре и право на увећану зараду због рада у сменама, те правилном применом материјалног права и то одредбе члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду нашли да тужбени захтев тужилаца није основан.

Наиме, правилно судови налазе да је рад у сменама тужилаца вреднован при утврђивању основне зараде, на начин што коефицијент радног места свих тужилаца у укупној висини има вреднован сменски рад од 26%, да је искључена могућност увећања зараде од најмање 26%, јер је у тој ситуацији сменски рад вреднован кроз утврђену основну зараду, те правилно одбили тужбени захтев тужилаца као неоснован.

Неосновано се ревизијом тужилаца указује да су закључци нижестепених судова погрешни и да се не може, нити је могуће, на основу изведених доказа констатовати да је сменски рад вреднован и исплаћен тужиоцима. Ово с`тога што је вредновање додатног критеријума сменског рада у турнусу од 26%, тужени утврдио структуралном анализом коефицијената за свако радно место број 213/1 од 16.01.2007. године, а која у анализи односа претходног коефицијента и новог коефицијента у анализи новог коефицијента садржи следеће коефицијенте: сложеност, одговорност и услове рада, с`тим да радна места за које је предвиђен рад у сменама или турнусу, структурална анализа коефицијента обухвата и сменски рад, односно нови коефицијент се састоји из три или четири елемента (што је случај са коефицијентима тужилаца). Наведеном структуралном анализом коефицијената тужени је фактички кроз овај акт извршио корекцију коефицијената за тужиоце и то тако што је за поједина радна места извршио рашчлањавање збирног коефицијента на три или четири елемента и повећање збирног коефицијента у односу на стари, док је код појединих радних места извршио рашчлањавање збирног коефицијента на три или четири елемента, али није извршио укупно повећање новог збирног коефицијента у односу на стари коефицијент. Наиме, структуралном анализом и методологијом, које су донете на основу колективних уговора, вреднован је сменски рад у износу од 26% вредности од основне зараде у укупном коефицијенту, а сагласно члану 108. Закона о раду, јер је сваком тужиоцу почев од 01.01.2007. године, односно у целом утуженом периоду, сменски рад вреднован при утврђивању основне зараде у законом дозвољеној висини. На основу наведених аката са тужиоцима су понаособ закључивани појединачни уговори о раду са применом од 01.01.2007. године, који садрже коефицијент радног места, а који у укупној висини има вреднован сменски рад од 26%. Тужени је ово вредновање утврдио структуралном анализом коефицијената за свако радно место број .../... од 16.01.2007. године, тако да коефицијент сваког од тужилаца садржи четири елемента - четири појединачна коефицијента (К1-сложеност, К2-одговорност, К3-услови рада и К4-сменски рад). Такође, 03.11.2008. године под бројем ... тужени је донео и методологију за утврђивање вредности послова по основу сложености, одговорности, услова рада, којим је регулисао да су коефицијенти за свако радно место одређени сабирањем парцијалних коефицијената, који у обзир узимају следеће критеријуме: сложеност послова, одговорност у раду, услове рада и сменски рад (радна места за која је у систематизацији радних места предвиђен сменски рад), а у структури коефицијената сменски рад је вреднован са 26%. Имајући у виду наведени чињенични закључак, те полазећи од налаза и мишљења

судског вештака, тужиоцима је основна зарада одређивана на основу коефицијената радног места, а који у укупној висини има вреднован сменски рад од 26% у складу са општим актима туженог који су били у примени, што није супротно одредби члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 54/09), због чега тужиоци немају права на увећање зараде од најмање 26%, с обзиром да је у датој ситуацији сменски рад вреднован кроз утврђену основну зараду. Стога се неосновано ревизијом указује да су нижестепени судови погрешно применили одредбе материјалног права, те је ревизија оцењена као неоснована.

Нижестепени судови правилно закључују да се у конкретном случају ради о сменском раду, с обзиром да када се запослени на истом послу смењују према унапред утврђеном редоследу ради се о сменском раду, а не прерасподели радног времена, као и да је по оцени судова овај рад општим актима послодавца и уговором о раду, вреднован основним коефицијентом.

На основу изложеног, применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић